

λην πρὸς τὴν μητέρα της ομοιότητα, ἔπειτα δὲ διὰ τὴν ἡπιότητα καὶ καλωσύνην αὐτῆς. Ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν μνήμην τοῦ πᾶν βλέμμα, πᾶσαν λέξιν καὶ πᾶν κίνημα τοῦ παιδίου, ἅμα ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις τοῦ καὶ τὰ ἀνέφερε πρὸς τὴν περιέργον μητέρα. Ὅτε ὁμως αὐτὸς προέτεινε ν' ἀποδώσῃ τὸ παιδίον, ἡ φωνὴ του διεκόπη.

«Δὲν θέλω νὰ μοὶ ἀποδώσῃς αὐτήν, ἀγαπητέ μου ἀδελφέ· μὴ παραιτήσῃς αὐτήν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ οὐδέποτε θὰ θελήσῃ ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ σοῦ. Σήμερον ἀκόμη μοι ἀνέφερεν ὅπως σὲ ἀγαπᾷ· ἀδύνατον δὲ εἶναι εἰς ἐμὲ νὰ συγκατανεύσω νὰ στερηθῇς αὐτῆς· διότι τὰ ἐπὶ τῆς ἀγάπης της δικαιοῦματά σου, εἶναι μεγαλείτερα τῶν ἐμῶν. Ἀρκοῦμαι μόνον νὰ μετέχω τῆς ἀγάπης της· ἄς συγκατοικήσωμεν λοιπὸν ὅλοι ὁμοῦ· καὶ ἄς βοηθῶμεν ἀλλήλους ἐν πᾶσι. Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ Ῥοβῆρος; περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ τούτου, ἀγαθοῦ καὶ πιστοῦ ζώου! Τίς δύναται νὰ ἐκτιμῇσῃ ἀποχρώντως τὸ κατόρθωμά του; Τίς δύναται ν' ἀγαπήσῃ ὅσον πρέπει τὸ εὐγενὲς ζῶον, ὅπερ θαυμασιῶς ἔσωσε τὸ παιδίον; Ποία δὲ ἀξιοθαύμαστος φυσικὴ ὁρμή ἠδὲ γῆνεσε τὸν κύνα τοῦτον ν' ἀναγνωρίσῃ ἐν Μαργάρτῃ τὴν πρώην δέσποιναν του μετὰ ὀκταετῇ ἀποχωρισμόν; Τῷ ὄντι ὁ Ῥοβὴρ εἶναι ἄξιος μεγίστης εὐνοίας!

Ἐξεπλάγη πολὺ ἡ Βιρδῶ, ὅτε ὁ θεὸς της ἐπανελθὼν μετὰ τῆς Κυρίας Λισλῆ τῇ εἶπε, τίς ἦτο αὐτή. Δὲν ὠμίλησε μὲν, ἀλλ' ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς της ἐν σιωπῇ ἀγαλλιάσει. Πολλὰ δὲ ἐδέχθη νὰ λεχθῶσι πάλιν, διότι ἡ κόρη ἔπρεπε νὰ μάθῃ τίνι τρόπῳ ὁ θεὸς Γεώργιος εἶχεν εὑρεῖ αὐτήν καὶ ποῦ διέτριβεν ἡ μήτηρ της καθ' ὅλον τοῦτο τὸ χρονικὸν διάστημα. Ἐν ταύτῃ δὲ ὁ Κύριος Αὐδήλιος διηγήθη τὸν βίον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὅτε ἠναγκάσθη, ὡς εἴπομεν, ὑπὸ τοῦ μητρυιῶ-του ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς οἰκίας του. Ἡ δὲ Βιρδῶ ἀπεσπάρθη ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς της διὰ νὰ στραφῇ πρὸς τὸν Ῥοβῆρα καὶ χαϊδεύσῃ αὐτόν.

«Καλὲ μου κύον,» εἶπε μετὰ δακρύων εὐγνωμοσύνης, «ὀφείλω νὰ σε ἀγαπῶ καὶ περισσότερον ἢ ὅσον σε ἀγαπῶ.»

Λέξεις δὲν ἠδύναντο νὰ περιγράψωσι τὴν χαρὰν τῆς τε Βιρδῶς καὶ τῆς μητρὸς της. Κατὰ παράδοξον δὲ σύμπτωσιν ἡ ἐκ νέου ἐνώσις τῆς μητρὸς μετὰ τοῦ θυγατρικοῦ της συνέβη κατὰ τὰ πραγματικά (α) γενέθλια τῆς Βιρδῶς. Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν ἡμέραν ἡ Βιρδῶ συνεπλήρωσε τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας της· ὁ δὲ θεὸς αὐτῆς, ὁ ὄντως θεὸς αὐτῆς, τῇ εἶπεν ἀστεϊσόμενος ὅτι προσφέρει εἰς αὐτὴν ἀντὶ τοῦ γενεθλίου δώρου, τὴν μητέρα της.

Ἀπεφασίσθη δὲ τοῦ λοιποῦ νὰ καλῇται, Ῥοζαλὴ Αὐδηλίου Λισλῆ· ἀλλ' αὐτὴ ὠνόμαζεν ἑαυτὴν καὶ

(α) Ὅχι, δηλαδή, ὅπως τὰ ὑπελόγησεν ὁ θεὸς της· ἰδὲ προηγούμενον φύλλον, σελ. 50.

ἤθελε καὶ οἱ ἄλλοι νὰ τὴν ὀνομάζωσι, Βιρδῶ. Πᾶσαι αἱ ἐπιθυμίαι τῆς κόρης ἐξεπληρώθησαν. Διότι εἶχεν ἤδη μητέρα καὶ ἐν ταύτῃ τὸν ἀγαθὸν της θεὸν, ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ὁποῦ καθεμένη παρεδίδοτο τὰ μαθήματά της, καὶ ἔπειτα τρέχουσα πρὸς τὴν μητέρα της εἶλεγε πρὸς αὐτήν, ὅπως τὸν ἡγάπα. Ὁ δὲ Ῥοβὴρ ἦτο λίαν εὐχαριστημένος νῦν ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τῆς δέσποινης αὐτοῦ καὶ διῆγε τὸ γῆρας αὐτοῦ ἐν ἡσυχίᾳ γνωρίζων ὅτι ἡγαπᾶτο ὑπὸ πάντων· ἂν δὲ ἦτο αὐτῷ δυνατόν ν' ἀναπολήσῃ τὴν γενναίαν αὐτοῦ πράξιν, ἤθελε χαρῇ ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ, ἣν ἐδυνήθη νὰ ἐπενέγκῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἀλλὰ δὲν ἐσυλλογιζέτο περὶ ἑαυτοῦ, διότι οὐδόλως εἶναι ὑπερήφανον ζῶον ὁ κύων οὐδὲ ὑπερφίλατον· καὶ ὅταν ἐκτελῇ ἀγαθὴν τινα πράξιν, καὶ τοὶ ἐκτιμῶν τὰ τεκμήρια τῆς ἐπιδοκιμασίας, δὲν ἀποβλέπη ὁμως εἰς ἑνταυμοδίην.

Μόνον δὲ κώλυμα πρὸς πλήρη εὐδαιμονίαν ἦτο ὁ λογισμὸς· ὅτι ὁ πατὴρ τῆς Βιρδῶς δὲν ἐπέζησε νὰ ἰδῇ πάλιν τὸ φίλτατόν του τέκνον. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζῃ τὰς ὁδοὺς τοῦ Παντοδυνάμου. Ἡ χήρα λοιπὸν ἐνωθεῖσα ἐκ νέου μετὰ τοῦ τέκνου της ἐπὶ τῆς γῆς—τοῦ τέκνου, ὅπερ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐβρήνησεν, ὡς ἀποθαμμένον—κλίνει νῦν τὰ γόνατά ἵνα εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀγαθότητα Αὐτοῦ, καὶ ἐπικαλεῖται, ἐν σιωπῇ προσευχῇ ὅπως συναντήσῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς εἰς ἄλλον καὶ καλλίτερον κόσμον. Ὅτε δὲ ὁ εὐσεβὴς Αὐδήλιος προσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἵνα συμπροσευχηθῇ καὶ συνευχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὰς εὐεργεσίας Αὐτοῦ, δάκρυα καταρρέοντα κορυμνῶν κατέβρεχον τὰς ἡλιοκαύστους παρειάς αὐτοῦ· ἀλλὰ ταῦτα ταχέως ἔπαυσαν· ὅτε δὲ ὑστερον ἡ Βιρδῶ ἀνέβλεψε πρὸς αὐτὴν, εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ φαιδρότερον ἢ ὅσον ἐνθυμεῖται ὅτι ποτὲ εἶδεν αὐτό.

ΤΕΛΟΣ.

Σημείωσις. Τὸ τερπνὸν καὶ διδακτικὸν τοῦτο διήγημα θέλει δημοσιεῖσθαι προσεχῶς εἰς κομψὸν καὶ ὡραῖον βιβλίον, ὅπως χρησιμεύσῃ, ὡς δῶρον πρὸς τὰ παιδιά κατὰ τὰ γενέθλια αὐτῶν ἢ ὡς βραβεῖον προόδου κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις.

Ὁ μεταφράσας

Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

καθηγητὴς τοῦ Ἀρσανείου.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΖΩΑ.

ΚΕΦ. Γ'. — ΠΩΣ Ο ΝΟΥΣ ΛΕΧΕΤΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ.

Ὁ νοῦς, ὡς ἐν τῷ τελευταίῳ κεφαλαίῳ εἴπομεν, κέκτηται τηλεγραφικὴν τρόπον τινα συγκατανοήσαν μεθ' ὧν τῶν μερῶν τοῦ σώματος διὰ τῶν νεύρων, διηλεκτικῶς δὲ δέχεται ἀγγέλματα ἐκ τῶν δακτύλων, τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς ρινὸς, τῶν ὠτῶν, τοῦ στόματος

και ἐτέρων μερῶν. Διαφόρους δὲ διὰ τῶν διαφορῶν τούτων ὀργάνων δέχεται γνώσεις· μανθάνει ἐπὶ παραδείγματι ἐάν τι εἶναι σκληρόν ἢ ἀπαλόν διὰ τῆς ψάσεως τῶν δακτύλων, καὶ ποίαν ὁσμὴν ἔχει διὰ τῆς ῥινός, ὅποιαν γεύσιν διὰ τοῦ στόματος, καὶ ποίαν θέαν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ταῦτα δὲ πάντα θὰ ᾔσαν ἀχρηστα εἰς τὸν νοῦν ἐάν μὴ ὑπῆρχον τὰ νεῦρα.

Ὁ νοῦς σκέπτεται περὶ ὧν αἱ αἰσθήσεις λέγουσιν αὐτῷ. Αἱ αἰσθήσεις εἰσὶν αἱ θυρίδες δι' ὧν ἡ γνῶσις ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν, τὰ δὲ νεῦρα αἱ δίοδοι δι' ὧν ἔρχονται εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἀφοῦ δ' ἔλθῃ ἐνταῦθα ὁ νοῦς σκέπτεται περὶ τούτου καὶ τὸ μεταχειρίζεται κατὰ ποικίλους τρόπους.

Τινὲς δὲν ἔχουσι πάσας τὰς εἰσόδους ταύτας τῆς γνώσεως ἀνοικτάς. Τινὲς ἐπὶ παραδείγματι εἰσὶ κωφοί, ἐν αὐτοῖς ἐπομένως οὐδεμία γνῶσις διὰ τῶν ὠτων δύναται νὰ εἰσέλθῃ· τινὲς τυφλοί, οὐδεμία ὁθεν γνῶσις διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔρχεται αὐτοῖς. Πλειότερα γνῶσις ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν διὰ τῆς ὁράσεως ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς· δυστυχέστερος ὅθεν ὁ τυφλὸς τοῦ κωφοῦ.

Εἶναι ἐκπληκτικὸν νὰ ἴδῃ τις πόσα ὁ κωφὸς καὶ τυφλὸς δύναται νὰ μάθωσιν ἐν πρὸς τοῦτο πειραθῶσιν. Ἐάν ὁ νοῦς εἶναι ἐξυπνός καὶ ἔτοιμος νὰ μανθάνῃ, δύναται νὰ προσλάβῃ ἱκανὴν γνῶσιν καὶ ὅταν μία τῶν θυρίδων εἶναι κεκλεισμένη. Δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὴν γνῶσιν ἣν ἀπῆλause διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων τοιοῦτοτρόπῳ ὥστε νὰ ἀποζημιωθῇ ἱκανῶς διὰ τὴν ἀπώλειαν. Βραδὺς νοῦς, ἔχων ὅλας τὰς αἰσθήσεις χορηγούσας αὐτῷ γνῶσιν, δὲν θὰ μάθῃ τοσαῦτα ὅσα δραστήριος νοῦς μὲ μίαν τῶν αἰσθήσεων κεκλεισμένην. Ἐν τῷ κωφῷ ἀλάφῳ οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν ἀντὶ ὀφθαλμῶν καὶ ὧτων εἰς πρόσληψιν γνῶσεως. Ἐχουσι διπλοῦν νὰ ἐπιτελέσωσι καθήκον· καλῶς δὲ λίαν τὸ ἐκπληροῦσι ἐάν ὁ νοῦς εἶναι ἀγρυπνός καὶ προσεκτικός. Ἐν τῷ τυφλῷ τὰ ὧτα ἔχουσι πλειότερα καθήκοντα ἢ ἐν τῷ δυναμένῳ νὰ βλέπῃ. Καὶ τὰ δάκτυλα τοῦ τυφλοῦ ἀσχολοῦνται παραπολύ, διότι μανθάνουσι τὰ πέραξ αὐτοῖς διὰ τῆς ἀφῆς. Εἰσὶ βιβλία διὰ τοὺς τυφλοὺς μὲ γράμματα ἐν ἀναγλύφῳ, τὰ ὅποια ἀναγινώσκουσι ἐπιψάυνοντες ταῦτα διὰ τῶν δακτύλων, μετὰ τοσαύτης ταχύτητος ὅσης καὶ ὁ τοῖς ὀφθαλμοῖς χρώμενος.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Βιβλιοθήκαι τῶν Παρισίων.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἀπογραφὰς ἰδοὺ τὸ ποσὸν τῶν βιβλίων, ἅτινα περιέχουσιν αἱ βιβλιοθήκαι τῶν Παρισίων.

Ἐθνικὴ βιβλιοθήκη 1,700,000 τόμους ἐντύπους, 80,000 χειρόγραφα, 1,000,000 χαλκογραφίας, χάρτας καὶ εἰκόνας καὶ 120,000 νομισματοσῆμα.

Βιβλιοθήκη τοῦ ὀπλοστασίου (Arsenal) 200,000 τόμους 8,000 χειρόγραφα.

Βιβλιοθήκη de la Sorbonne (διετήριος σχολὴ θεολογικὴ τῶν Παρισίων) 80,000 τόμους.

Βιβλιοθήκη τῆς Ἰατρικῆς σχολῆς 35,000 τόμους.

Βιβλιοθήκη τοῦ Μαζαρίνου 200,000 τόμους 4,000 χειρόγραφα 80 τύπους εἰς ἀνέγλυτα τῶν κυριωτέρων πελαστικῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος, Ἰταλίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας.

Βιβλιοθήκη Ἀγίου Γενεθιανῶς 160,000 τόμους 350,000 χειρόγραφα.

Τὸ ὅλον: — 2,375,000 τόμους, 442,000 χειρόγραφα καὶ 1,120,000 χαλκογραφικῶν νομισματοσῆμων κ.τ.λ.

Λύσεις τοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 5 φύλλῳ λεξιγράφου.

Περ	Μ	εὐς
Κλέ	Ο	βις
Ἀπό	>	λων
Ἰ	υ	ν
Μί	Ζ	ως

Ἡ μόνη λύσις τοῦ λεξιγράφου ἥτις ἐξήλθῃ εἶναι ἡ ἐπομένη, ἣν καταχωροῦμεν μετὰ τῶν παρακολουθούντων αὐτὴν σημειώσεων.

Κισ	Μ	εὐς
Κρέ	Ο	υσα
Ἀπό	>	λων
Ἰ	υ	ν
Βύ	Ζ	ας

Σημειώσις. Κισσεὺς ἦν πατὴρ Ἑκάδης δευτέρου γυναικὸς τοῦ Πριάμου, μεθ' ἧς οὗτος ἐγέννησε δεκαεννέα υἱοὺς καὶ τὴν Κρέουσαν γυναῖκα τοῦ Αἰνείου, ἐπομένως ὁ Κισσεὺς εἶναι πάππος τῆς Κρεούσης. — Ἐκ τῆς Κρεούσης ὅμως, οὐχὶ τῆς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάδης, ἀλλὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἑρεχθέως καὶ γυναικὸς τοῦ Εὐόδου, ἐγεννήθησαν μετὰ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος ὁ Ἴων, μετὰ δὲ τοῦ Πασειδῶνος ὁ Βύζας, κτήτωρ τοῦ Βυζαντίου, ὥστε ἀμφότεροι οὗτοι εἰσὶν ἀδελφοὶ ἐκ μητρὸς.

Νομίζομεν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ λύσις τοῦ προκειμένου λεξιγράφου ἃν οὐ τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν ὀνόματα, ἔχουσι τοιαύτην ἢ ἐξεθέσαμεν σχέσιν, ἐκτὸς ἂν αὕτη εἶναι σύμπτωσις βεβαίως οὐχὶ τυχαία· ἄλλως δὲν ἐπαγγελλόμεθα τὸν μάντην ἢ τὸν σοφόν, ὥστε νὰ εἰσχωρήσωμεν εἰς τὴν διάνοιαν τῆς λεξιγραφῆς Κισ Δερέκας, ὥστε δύναται μόνη τῆς νὰ συνθέτῃ καὶ λύῃ τοὺς λεξιγράφους τῆς· οὐχ ἥττον καὶ σύμπτωσις ἂν θεωρηθῇ δημασιεύσατε καὶ ταύτην διὰ λογαριασμὸν μου εἰ δυνατόν χάριν τῆς σπανιότητός τῆς.

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς λέξεως Σόλων, ὡς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῇ ἐφημερίδι δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὡς Μ καὶ τότε ἡδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τὸ ὄνομα — «Μαμμάζη» μόνον, ἐάν αὕτη δὲν ἦτο μήτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου, ἀλλ' ἐκ ἡτο μήτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάδης.

Ὅπως δὴποτε κρίνω ὁρθὸν νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὸ ἐκδοθησάμενον φύλλον παρὰ πόδας τῆς λύσεως καὶ ἡ προσετιθεῖσα σημείωσις τῆς γενεαλογίας τῶν ἀναφερομένων ὀνομάτων, χάριν τῶν μὴ ἔχοντων πρόσφατον ταύτην συνδρομητῶν τῆς ἐφημερίδος.

Ἀθῆναι 26 Μαρτίου 1877.

Ὁ Συνδρομητής σας. Δικηγόρος παρὰ τοῖς ἐν Ἀθ. Δικαστηρίοις
Δ. Θ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Ε'.

Βάρη μέγιστα ἐπάνω, εἰς τὴν ῥάχιν μου βασιάζω
Καὶ οὐδὲν ὡς ὁ Ἄτλας διὰ τοῦτ' ἐγὼ στενάζω.
Ἄλλ' ἐνῶ τοσοῦτον εἶμαι φοβερόν καὶ δυνατόν
Ἄν τὸν τράχηλόν μ' ἀλλάξῃς ζῶον γίνομαι πιστόν.

Α. Α. Μ.